

GORI SRCA

V J E R S K I T J E D N I K

GOD. III.

ZAGREB, 11. SIJEĆNJA 1948.

Broj 2

ŠTO JE BOG?

Stari grčki knez Hiero zapita filozofa (mudrača) Simonidesa, da mu kaže što je Bog. Simonides zatraži jedan dan za razmišljanje. Drugi dan upitao je odgovor, zamoli još dva dana. Kad su i ta dva dana prošla, zamoli četiri dana za razmišljanje. I svaki put, kad je vrijeme prošlo, ponovo zamoli daljnju četiri dana. To zasluđi kneza Hieroa, pa mu kaže: »A zašto zatežeš s odgovorom?« A Simonides mu ječače reče: »Ah, moj kneze, što više i dulje o tom razmišljam, to mi je sve teže kazati, što je Bog! Ja sve više uvjeram se, da mogu samo kazati, što Bog nije.«

I dolista, Bog je tolika veličina, takova moć, takola mudrost, takoli razum, takola svjetlost i jasnoća, a opet neistraživo, bice, jer je neizmjerno savršeno, da ga nisu omedeni i pogrešiši razum ne može ni dokući ni shvatiti.

Bog je prastara sveta riječ, najsvetijsi riječ, koju čovječanstvo poznaje, izriče i u dnu tišine svoje duše postuje. Ona je pred nama kao svjetsko more, koje je nepregledno veliko, neistraživo duboko, nepojmljivo dugo i široko.

Nema toga ljudskoga jezika, koji bi mogao izrići, nema te riječi, koja bi mogli osrtati, nema toga pera, koje bi moglo opisati, što je Bog.

Riječ Bog u sebi sadržava sve veličine, sve ljepote, sve savršenosti cijelog svijeta i čovječanstva i jošdaleko, daleko više i neizmjerno putu više, nego što naša misao može shvatiti i naš govor izrići.

Bog je najviše bice, središte svega života. Riječ utječe i snage, odvaznosti i pomoći, sunce svih duhova, more svjetla, srće, mira.

Kad bi se taj i takav živuci Bog doista u nama nastanio i u nama živio, kakove bi iz Njega u nas izlazile sile i djelovanja, koja bi nas brzo pokretale i preobražavale. Tako lijepo i snažno govor o Bogu pišac Donders.

I baš zato, jer je Bog ono, što jest, stari izraelski narod imao je takoli strahopćitanja pred imenom Božjim, da se nije usudio to ime izgovoriti. Kad su htjeli kazati ime Bog, govorili su same »Gospodin naš.«

Veliki učenjak i zvjezdoranac Newton (Njuton), kad god bi izgovorio ili čuo izgovoriti ime Bože, takoli je strahopćitanja osjetio, da bi svaki put skinuo šešir i prikionio glavu.

I s pravom! Veliki su učenjaci i prirodopisci u »svojim znanstvenim proučavanjima svijeta i života jasno spoznivali, da mora postojati beskonačni razum. Duh, Biće neopisivo veliko, veličanstveno, uživljeno, i nama nedokućivo. Mora postojati ra-

zumno Blće, nestvoren, samo od sebe i od vijeka, jer inače ne možemo ni protumačiti ni shvatiti potek postojanja, razumnost, savršenosć, ljestvu i razlikost svega stvarnoga. To biće mora da prelazi sva vremena i sav svijet. Njegovo je ime Beskonačno, Njegova mјera Neizmjerno, Njegovo vrijeme Vječnost. Njegovo znanje Svezanje, Njegova snaga Svećnost, Njegov je stan nepristupačno Svijetlo.

A ipak smo mi za Njega odredeni, da Ga jednom licem u lice gledamo

i u Njemu zauvijek uživamo. I sada se već u Njemu mićemo i jesmo, kako kaže sv. Pavao. I stoga treba da poštivamo Božju blizinu, slušamo Njegov glas u našoj savjeti, nazajimo i upoznajemo Njegovo upravljanje i djelovanje svaki dan u našem životu.

Stari iskusni učitelji duhovnoga života nas opominju, da o Bogu malo govorimo i ispitujemo, nego da Ga više, u šutnji i strahopćitanju, priznajemo i poštujemo i Njemu se klanjam.

Za koga je vjera?

Imade danas muškaraca, koji su si utvili u glavu vrlo pogrešno misljenje. Oni naime drže, da su vjera, primanje sv. Sakramenata, prisustvovanje nećelijnoj sv. Misli, a naročito pričaćivanje raskošna roba za dobroćudne žene, a osobito za starje gospode. Za muževe kaže da to nije potrebno. Zato smo, slobodni, da takove upozorimo naovo:

Muškarac je, naime Gospodin Isus Krist, božanska osnova naše svete vjere.

Muškarci su bili oni, koji su propovijedali nauku Isusovu pred gotovo dvije tisuće godina.

Muškarci su bili, koji su riječju, pismom i dijel na širili zasad kršćansku vjeru u zapadnim zemljama i tako civilizirali Europu.

Muškarci su oni, koji i danas propovijedaju riječ Božju u poganskim zemljama.

Muškarima je u ruke Krist dao svoju potpunu vlast: učiteljsku, sakramentalnu, upravniku i služenju sv. Mise. Time je Isus Krist na osoblju način hiljadu muškaraca povezati sa sv. vjercima i vršenjem njezinih Gužnosti.

Zašto bi dakle predragocjeni darovi sv. vjere morali biti samo za žene? Zarsu samu žensku crsu sposobnu, da ženski misle i osjećaju, hoće i rade, i po vjeri da provode svoj zemaljski život? Ništa tako i nikad tako ne će biti.

U muškom dušu nema ništa, što bi činilo nemoprestim zid između nje i sv. vjere. Sve je baš obratno. Vjera i upravo baš vjera muškarca kao muškarca i usavršava i implementira. Napose to vrijedi i sv. Pribesti.

Gdj je naime naš muškarac pokazavao više vjeri odan, odnosno Bogu najbliži, nego baš u sv. Pribesti? Zašto dakle ona ne bi pristala upravo tako muškarima kao i ženama?

I dolista se čini, da je Spasitelj naređivao sv. Pribesti na posebni način mislio baš na muškarce. Ta On je baš predu muškarima prigodom umnoženja kruga obecano naredenje nebeskoga Kruga. Muškarima t. j. svim učenicima postavio je kušnju, da ga ili ostava ili Illi Njegove riječi o naredenju sv. Pribesti doslovno prime.

Pred muškarima je isključivo na Veliki četvrtak u oči svoje gorke muke, ustanovo Oltarski Sakrament t. j. služio prvu sv. Misu. Muškarima i samim muškarima je predao upravljanje tim Sakramentom.

Jo li sve ovo bilo samo slučajno? Nije, jer svaka riječ, svako djelo Bogovačice bilo je voden po vječnim nakanama i sa svrhom punom vječne tajne.

Kad sve ovo znademo, onda si lako ostvarimo na pitanje: »Jo li je vjera, primanje sakramenata, pribavljanje sv. Misli po nedjeljama i blagdanima samo za ženski svijet ili je to dužnost i muškaraca, kojim je upravo Isus Krist sve to tu poseban način povjerio i s povjerenjem kao dužnost naredio?«

Muškarci katoliči budite si dakle svjesni časti, kojom vas je Isus Krist posećao i vršite s ponosom svoje vjerske dužnosti!

Svaki duhovni život, koji se ne temelji u svojoj biti na bogoslovenskim i filozofskim temeljima, to nije duhovni život, u komu miruje Bog.

(Tissot)

† Dr. Hijacint Bošković

DOMINIKANAC

V. Hugo je rekao: »Vidjeti i pokazati nije dovoljno. Filozofija mora biti energijom, čiji je napor i cilj popravljanje čovjeka.« U tim je rjeđima izrečen cito životopsis dominikanca Dr. Jacinta Boškovića, koji je 26. XII. 1947. godine poslijepote kratke bolesti premrlio. On danas više nije među nama, prešao je u prekrognjeni život na izvore misli, koje su mu za ovog života bile na riječi, na peru i radu. On više nije među nama, ali su ga nadizvješnjala njegova djela.

Bio je po zvanju svećenik i profesor filozofije u Dubrovniku, Senju, nekotoko vremena i u Zagrebu. Pred tri ili četiri mjeseca imenovan je profesorom u Riječi, ali su ga za čas pojavili znamki teškog raka na jetrima, pa se, vrativši se doma, postepeno krenuo u smrt.

Glavni njegov pisateljski rad bio je filozofski. To je bio njegov ideal i njegova struka. Kao vrvari sljedbenik i poznavatelj Tome Akvinskog, svog svoga rad je upravo čovjeku, da ga veže s Bogom, pa da tako stvoriti затvoren krug između čovjeka i Božja. Cilj filozofske njegove djela opredjelo je u javnosti nebrodane članke preko raznih revija, a nadasve preko revije »Duhovni Život«, što je sam osnovao i ciljno vrijeme kada u rednik vodio. Zadnjih je godina dopunjavao svoje glavno i životno djelo iz srednjevjekovne filozofije. O tome je danje govorio, da će biti odraz i plod njegovog životnog rada. Ali ga je ometala smrt, da ga posve dovršena predava javnosti.

Njegov je rad na riječi i na peru bio pripremljen na one što se dogodilo 28. prosinca 1947., kad je predao dušu. Onome, koga je smatrao izvorom misli i istine.

P.

»Riječi jednog, koji se povratio«

JACQUES D'ARNOUX, pisac knjige: »Riječi jednoga, koji se povratio, pobudno govorio o tome, kako moramo moliti za sve svoje dobročinitelje, poznate i nepoznate, jer njima t. j. drugima sve dugujemo. Tako on spominje i svoje molitve za umjetnike, koji su mu omogućili, da razvije svoje osjećaje, da ih oplemeni u svom odnosu prema Bogu i ljudima. On spominje, da je uvek molio za Beethovena, za Michelangelija, za nepoznatog kapara Nike iz Samotrakije. Uvijek moram, svojih bližnjih, svoje braće u Kristu.«

veli on, moliti Svetišnjega, da primi moju molitvu za sve moje dobročinitelje, a On, koji je neizmjerno dobar, nikad mi to neće odbiti. On, zatim, misli, da onaj, koji je bogat u svojim patnjama i koji ih svjesno podnosi, osvjeđen je u smislu Providnosti, da taj neće nikad klonuti u općinstvu vjernih. Najbolji je način za misli učivjet, koliko dugujemo svojim bližnjima, a tako malo sebi, te kako moramo gotovo sve svoje najbolje snage posvetiti za dobre svojih bližnjih, svoje braće u Kristu.

GORE SRCA

Jedan posjet Sv. Obitelji

Hajdemo, načinimo jedan posjet sv. Obitelji i ostanimo ondje jedan cijeli dan. Naučit ćemo nešto. Pozabaviti ćemo se mnogim prizorima i duhovno okrijeptiti. Dakle je, istina, put, ali podamo duhom.

Nazaret nije veliki grad. Odmah nalazimo stan sv. Obitelji. Mala je to i neugledna kućica. Po svemu se vidi, da u njoj stanuju siromašni ljudi. Sirošačni su, ali je u njima nebeski mir i blagoslov Božji. Tri su člana Obitelji: Isus, Marija i Josip. Isus je središte te Obitelji. On je Njezinu sunce, svjetlost, topilina, radost, revnost — i sve.

Baš je svanulo jutro. Sv. je Obitelj na okupu. Na jutarnjoj su molitvi. Isus, Marija i Josip. Marija i Josip podigše svoju pamet i misli k Bogu, jer je to molitva. I oni su s udjeljenjem i strahopočitanjem upri oči u Isusa. Promatraju, kako Isus nepomično kleći, ruke je pobožno sklopio, oči svoje podigao prema nebu. Sreću mu je daleko od svijeta, ta On razgovara slike razgovore sa svojim nebeskim Ocem. Kad bi nam naše oči rasvjetili nebesku svjetlost zraka, mi bismo nebeskim uživanjem gledali ova nebeska lica. Mi bismo onda vidjeli, kako naokolo Sv. Obitelj lebde anđeli, da ponešu pred prijestolje Božje njezinu molitvu.

Jutarnja je molitva svršila. Polazi se rado i veselo na posao. Sv. Josip ide u svoju radionicu. On se mora brinuti za Sv. Obitelj. On mora zasluzivati svagdašnji kruh za Djete Isusa i Njegovu sv. Majku. Ali sv. Josip nije sam kod posla. Dječak Isus mi kod toga pomaze, koliko može. Nikakav naime posao nije neznanat, on ne ponuje. Posao nije sravnato. Posao je fast za čovjeka. No Božansko Djete ne radi samo rukom. Ono radi i duhom: čita i provlača Sv. Pismo. On naime nikad nije bez posla. Besposlica i nerad je sravnata i grijeh i vodi u mnoge grijehе. Zato s pravom kaže sv. Pavao: »Tko ne radi, neka ni ne jede.« I rad neka bude posvećen. Zato ga rađeći posvećuje Dječak Isus.

Isus je jedinoroden Sin vječnoga Oca. Slišao je s najvišega prijestolja. Skinuo je krunu vječne slave i postao siromašno ljudsko dijete. Ušao je u siromašnu kuću jednostavnoga radnika, avetog svoga hranitelja i njega sluša u svemu. Sluša rado i bez krzmanja. Josip i Marija dive se toj savršenoj poslušnosti, a znaju da On to čini zato, jer je to Volja nebeskoga Oca.

U krugu te svete Obitelji pitajmo se, kakova je naša molitva i pobožnost. Kakovo je naše veselje u radu i u teškoćama života. Kakva je naša poslušnost i pokoravanje Volji Božjoj, koja ravna našim životom i dopušta za našu dobro, da proživljivimo časove i dane, ugodne i neugodne, vesele i žalosne, lake i teške.

Predavan pimjer imamo u Sv. Obitelji za sve naše dane i brije, za radosne i žalosne zgođe našega života. Vraćajući se iz posjeta kod Njih zadržimo sve u čvrstoj usponi, što smo vidjeli i u svemu ih naslijedjimo! Sv. Obitelj nekada bude uzorom naših obitelji i njihovih članova u njihovu životu i vladanju.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Zakoni nas mišljenja dovode do Boga

Ljudski um radi po stalnim zakonima. Yi su zakoni na prav: svaki je cijelo veće od svoje čestit. Nešto može u isto vrijeme biti i ne biti. Dva tijela ne mogu biti u isto vrijeme na istom mjestu. Svakaku pojava ima svoj dovoljan uzrok. Toliko drugih načela. O tim je zakonima ili načelima ljudski um zavisan. Jedino ponuđeni ovih zakona naš um radi misli i spoznaje istinu.

Na svakom i spoznaju i načelu, i načelu i načelu. Čovjek ih nije izumio? i toliko drugih načela. O tim je zakon čovjek po njima i na ravnici. Ti bi zakoni postojali, kad čovjek i ne bi bilo. Oni postojali, kad čovjek i ne bi bilo. Oni ostaju istiniti, kad bi i ne bi. Sve smo propao.

Ti mislioni zakoni, kojih se drži i mora držati naš um kod svoga unovanja, nisu ovisni o svemiru niti o kojoj stvari u svemiru. Zašto? Jer svemir se mijenja i sve se u svemiru mijenja, a ova načela ili istine ostaju vječne i nepromjenjive.

Mora, dakle, postojati vrhovno umnoće: Bog, u kom je izvor svih načela, zakona i istina.

Bog je žara. Ljudski um je iskra Njegova. Bog je istina prva i najviša, vič-

na i nepromjenljiva. Bog je miter istine. Sto ljudski um spoznaje, jest istina, a s Bogom — sunčen istine — posluđiva.

Naš um na svakom koraku u životu otvara i nalazi Boga. Veliki učenjaci sto su dužni proučavati prirodu, to su istinske spoznaje, da postoji Bog.

Međutim kako god mi jasno spominje da postoji Bog, u samu narav ih biti Božjega života ne možemo prodrijeti. Zašto ne? Jer je Bog neizmjerno bice, a naš je um ograničen. Mnogo toga ima u nama samima i izvan nas u svakidašnjem životu, što ne možemo sasvim shvatiti. Pogotovo ne možemo sasvim shvatiti Božja, koji svojim neizmjeničnim bićem nadlaže svaki um, i ljudski i anđeoski, upravo tako kao što nebo nadlaže zemlju, ili more krp vode.

Zato veli sv. Pavao u poslanici Rimljana ([11, 33-36]): »O dubino bogatstva mudrosti i spoznanja Božjega! Kako su nedokučivi Njegovi sudovi i neistražljivi Njegovi putovi! Jer tko pozna misao Gospodnju? Ili tko Mu je bio savjetnik? Ili tko Mu naprijeđe dade što, da mu se vrati, kad je od Njega i kroz Njega u Niemu sve. Niemu slava u višeke!«

8 stepena dobrotvornosti

U nekoj staroj knjizi Mudrosti iz 12. stoljeća stoji ovo:

Prvi i najniži stepen dobrotvornosti je davati, ali nerado i sa žalostju. To je car ruke, a ne srca.

Drugi je stepen davati radosno, ali ne u omjeru prema nevojiti patnici.

Treći je stepen davati radosno i primjereno nuždi, ali tek na prošnju.

Cetvrti je stepen davati radosno, primjereno, bez prošnje, ali na ruke patnika, čime ga postiđujemo.

Peti je stepen davati tako, da nadareni znade za darovatelja, a obratno ne.

Sesti je stepen davati tako, da nadareni ne pozna darovatelja.

Sedmi je stepen davati, da jedan ne zna za drugoga.

Osmi je stepen, i najzaslužniji, predstavlja dobročinstvo, t. j. omogućiti patniku zaradu, kao na pr. naučiti ga obrtu ili pribaviti mu službu, da može sam živjeti bez milosrđa drugih.

Hrvatski narod ponosi se svojom zagrebačkom katedralom. Ona je doista nad svim crkvama i po veličini, po starosti, po ugledu i svojim znamenostima.

Okrivena je od sjevera obrambenim zidom, na tri okrugle kule, od istoka velikim kriptom nadbiskupskog dvora, od južne stane dvospatrim prostorijama nadbiskupskog stana i dvije okrugle kule. Ispred pročelja t. j. od zapadne strane postoji još sve do godine 1906. stari obrambeni zid, u sredini čvrsta Bakarev kula.

Površina, koju zaprema zgrada katedrale, mjeri 2191 m² i tri sakristije 217,2 m², svetište 397,5 m², zvonice — svaki po 100 m², dok za vjernike prestatje prostor je 1379,3 m². U katedralu se može smjestiti 5000 ljudi.

Katedrala ima u dužini 74,20 m, u širini 34 m. Njezini kameni, vitki zvonici visoki su zajedno sa završnim križem 108 m. Krž na vrhu zvonika visok je 2,50 m. Krževi na vrhu zvonika uvršteni su posebnom žlebjemom kružnjom, teškom 4800 kg, koja visi u zvoniku o čakaljivim vrpci 34 m dugoj. To je potrebno, da krževi mogu odoljeti jakim učarcima vjetra.

Na glasu je: »Veliko vjno« poradi svoje velike težine i svog snažnog dubokog glasa. Zvono teži 115 centi i 25 funti t. j. 6500 kg. Takovo zvono rijetko se gdje može vidjeti. Lijevano je u Zagrebu god. 1843. u lijevaonici Degea.

Katedrala ima i sat s kazalima na sve četiri strane jednog i drugog zvonika. Satna ploča, kojom se kreće kazala, ima promjer od tri metra. Kazalo prevali u jedan sat put od 9,40 m, u godini put od kojih 80 kilometara.

Katedrala zagrebačka na glasu je i počudna orgulja, kakavih se malo nađe u Evropi. Godine 1931. izgrađena je u

južnom zvonniku električna dizalica (lift), koja vodi do prve galerije. Zvonici su našme urešeni galerijama. Prva se nalazi u visini od 36 m, druga od 56 m, a treća najviša u visini od 75 m. Sa galerija prekrasan je vidik na sve strane bijelog Zagreba i na plodnu okolicu u daljinu od 40 kilometara.

Inazd glavnog ulaza — portala — izgrađen je god. 1888. veliki, krasni rotondu (okrugli prozor), koji ima promjer od 5,50 m s unutarnim kamenim rebrima i staklonim.

1. STAROST ZAGREBACKE KATEDRALE

Zagrebačka katedrala prva je i po starini. Pre više od 850 godina bila je osnovana u Zagrebu nova biskupija za prostrane područje posavskih Hrvatskih tokova god. 1095. Tim se područjem strela od 6. stoljeća sisačka biskupija.

U 12. stoljeću podignuta je u Zagrebu na mjestu današnje katedrale biskupija ili stolna crkva u čast sv. kralju Stjepanu. I to po svoj prilici u romanском slogu. Ova prva zagrebačka katedrala bila je svečano posvećena god. 1217. Ali eto nesreće. God. 1242. propali su i u Hrvatsku dolijili Mongoli, razorili i opustošili katedralu. Živa vjeća naših preda smjelo je gradila na tužnim ruševinama drugu, novu katedralu i to u gotičkom slogu. Gradnja je napredovala vrlo sporu, jer su onda često bjesnili ratovi, domaći i stranacki oružani sukobi te nebratske hute borbe između građana biskupskog i kaptolskog Zagreba te između utvrđenog Grčića (današnjeg gorjic grad). Gradnja je započela i bila ostecivana požarima. Katedrala je bila u glavnom dovršena tek oko god. 1650. Od onda sva se briga posvećivala njezinom unutrašnjem

Život s Kristom

Mnogi još misle, da je život s Kristom težak i da traži od čovjeka velike žrtve. Pa ipak, nije tako, već je istina posve drugačija: život s Kristom jest život dostojan čovjeka, pun života, u kojem nalazimo utjehu i smirenje.

Iisus Krist navjestio je čovječanstvu svoju dobrotu i ljubav. Stvarnoj svijetu progovorio je ljudskom radu u svojim objavama, u svojim protocima i u najuživatljivijem djelu, koje znači prekrinut u zbijanju čovječanstva, u utjelovljenju Isusovu. Sin Božji, koji je živio na zemlji kao čovjek, Grijeha s nama radost i tegobe i primio ga sebe najveće patnje i mučeničku smrt, taj Iisus ostavio je za svu vremena nauku, koja je temelj kršćanskog života. On traži od nas: poštivanje i ljubav prema Bogu, ljubav prema bližnjemu i prastanju.

Ako je riječ o žrtvama, koje čovjek pritom treba podnijeti, te žrtve su u tome, da se borimo protiv svoje oholosti i slabosti, protiv mržnje, protiv svojih zlih sklonosti. Ako postoje težkoće u primjeni Kristove nauke na naš svakodnevni život, te potiske izvrši samo Iz te borbe, u kojoj treba da pobjedimo napast i svoje slabosti, koje bi nam mogle zamrati svijetlost Istine i Ljubavi. Ali i takve tegobe svakodnevno moličtvom i snajrom u svjetlosti, koje primamo od Boga, ako ih tražimo od rjeđi i takve tegobe nestaju napokon kaš beznačajne i sitne muke pred srećom spoznaje, da smo na putu spasenja.

Dobrota, prastanje i ljubav sunce je života s Kristom; sunce, koje izlazi iz srca Božjega. Djela ljubavi i pomaganja bližnjemu, djela su otključanja našega, radi kojega se od zemlje do neba diže križ Isusov, kojega su blagoslovili nebrojni ljudski narodi, pred kojim je proliven krv nebrojnih mučenika, kojemu se kroz sve dane proteklih vijekova viju molitve. Što će i spominjati oni, koji dolaze?

Slijedi Krista znati voljeti dobro, činiti dobro, navještati dobro, uvijek, u svakoj prilici, na svakome mjestu — uzdržati duh vlasnicima pravde i mudrosti, oplemenjivati srce na izvoru nepresušne veličine.

ZAGREBACKA

uredjenju, nabavom naime žrtvenika i ostalog namještaja. U takovom stanju ostala je katedrala sve do god. 1878., kad su optočile radnje oko temeljnje obnovne, odnosno do potresa god. 1880., koji je nanošao katedrali goleme štete. Snažna vjera naših otaca nije dugo dečala. Odmah su optočile radnje oko obnove, premda su stajale miliune.

Katedrala je bila do god. 1902. u čelostno obnovljenu, ukusno urešenu i stavljenu u stanje one veličnosti i ljepote, u kojem je danas gledamo Zagreb. Katedrala danas je u ovim stranama najveći i najstariji građevinski spomenik, dobroj spomenici žive i postojane vjere našeg naroda.

2. ZNAMENITOST ZAGREBACKE KATEDRALE

Katedrala je u nas prva crkva i po svojoj znamenost. Prije osnutka zagrebačke biskupije Zagreb je bio tako neznačajno mjesto, da se u povijesti niti ne spominje, a tako i Grč — da-nas-ni" gornji grad. Područje biskupije

Posavsku Hrvatsku činilo je "mlini vjerske neukosti, dapače i neznamobštva, a prosvetila, kultura bila je tek u slabom zmetku. Osmotrom biskupije

katedrale Zagreb naglo raste, razvija se u broju pučanstva, trgovini, obrtu, gospodarstvu i u prosvjeti. Zagreb postaje središte hrvatskog naroda ne samo u vjersko-čučorednu, već i kulturno-prosvjetnu, naučnog i političkog napredovanja. U ovom dijelu Hrvatske nicalice su prve škole u sjeni katedrale — u Zagreb, osnovne, srednje, srednje i visoke — Akademija i onda sve učilište. Biskupi slali su hrvatske časnike u napredne zemlje na naiglavostitva sveučilišta, kao u Pariz Rim, Boloniju, Beč, Gradac, da obrazujući znanjem siju, sjeme pučke pro-

Život s Crkvom

NEDJELJNE MISLI

PRVA NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU
Sv. Obitelj II. L 1948.

U pristupnoj pjesmi moliti svećenik: „Neka radosno klijeće Otac Pravednika, neka se vesi otac tvoj i majka tvoja, neka radosno klijeće, koja te je rodila. Kako su mili stanovi tvoji, Gospodine Češmo i gine duša moja za dverima Gospodinu.“

U početnoj molitvi moliti svećenik, da nam se po primjeru sv. Obitelji po sveti naša obitelj: „Gospođice Isuse Kriste koji si, podložio Mariji i Josipu, neizrecivim krepostima posvetio obiteljski život, daš da se ugledamo u primjer Tvoje svete obitelji, i da postignemo vrijeme zajedništva s njom.“

U poslaniči (Kol. 13, 12–17) uči nas sv. Pavao, kakav treba da budemo, da živimo u obiteljskoj zajednici: milosrdni, dobiti, ponizni, čedni, strpljivi, da počnemo jedan drugoga, da opravljamo jedan drugomu, a vrhu svega da imamo ljubavlju, koja je veza savršenstva. Stogod činimo, treba da činimo u ime Gospodina Isusa Krista i s njime u vezi.

Sv. Evangeliye (Luka 2, 42–52) prijavljuje nam, kako je Isus kao 12-godišnjak išao s roditeljima u hram i tamo ostao 3 dana, a Josip i Marija su ga u brizi tražili. On je u hramu slušao nauku mudrih pismoznaca i pitao ih je za mnoge stvari, i odgovarao na njihova pitanja. A svaki koji su ga slušali, čivili su se razumu i odgovorima Njegovim. Kad su ga roditelji našli, on im reče: „Zašto ste me tražili okolo? Niste li znali, da meni treba biti u onom, što je Oca mojega? I tada održi se u nazaru i bio im te poslušan.“

Dvanaestogodišnji Isus je bijep primjer dječi, kako treba da rado idu u crkvu i hrane duh svoj božanskom mudrosti iz Sv. Pisma, i kako treba da budu doma roditeljima poslušni. Tako-ru dječu voli Bog i ljudi.

KATEDRALA

svijete i znanosti na neizoranoj njivi naše domovine. Tako je Zagreb postao glavni gradom čitave Hrvatske, živim srcem našeg naroda.

Upravo u katedrali udaren je temelj prvog hrvatskog muzeja. U nezadnjem razdoblju se i najljubomornije čula kroz mnoga i to vrlo burne stope neprocjenjivo blago najdragocjenijim spomenicima od povjesne i umjetničke vrijednosti kao skupocjeni moći (relikvijama), slike, kipovi, crkvene posude, rubo, namještaj, zravnice, te neprocjenjivi kodeksi – rukopisi i tiskani iz 17., 18., 15. stoljeća, da, i oni iz 14., 13., 12. i 11. stoljeća. Njih bila nazvana na laka brigata stolica toliko olago na korist hrvatskog naroda!

U katedrali nastala je i naša prva, najstarija knjižnica, koja se danas zove Metropolitanska s više desetaka tisuća knjiga i velikim brojem još neproučenih i neobjavljenih bogoslovnih i drugih znanstvenih rukopisnih i tiskanih djela, umjetnički ukrašenih, kojima se i veliki narodi jedva mogu da povale.

3. ZAGREBACKA KATEDRALA SVETIŠTE MAJKE BOŽJE

Značajna je po zaboravljenju činjenica, da je katedrala u našim krajevima najstarije svetište Bl. Dj. Marije, prava rasadiste poštivanja Majke Božje. U katedrali, od kog postoji, često se same sv. Stjepan, kralj, kao prvotni nepriznati zaštitnik, nego se mnogo poštivalo Uznesenje Marijino, kao drugotne zaštitnice. Već u omjeri prvoj katedrali, koju su opustosili divljivi Tatari (god. 1242.) po svoj prilici postojao je zravnica u čast Majke Božje i to u južnoj pobočnoj ladji – kapeli Bl. Dj. Marije. Od onda pa kroz svu stoljeća tu se štovala i razvala nebeska Gospa. I kad je

NEDJELJA, 11. siječnja

Sv. Obitelj: Isus, Marija i Josip. – Sv. Teodozije, opat. Kod Betlehema osnovao cijelu naseljinu samostanac („lavra“). Borio se protiv krivovjaje Eufihova, koji je tvrdio, da su se Božija i čovječja narav u Kristu pomješale. Umro g. 529. – Sv. Hiligin, papa i mučenik († 143).

PONEDJELJAK, 12. Siječnja

Sv. Arkadije, mladić mučenec u Cezareji u Africi g. 312. Kad su ga osudili na smrt, reče: „Meni je život Krist, a smrt dobitak“. Odsječali su mu dio po dio na rukama i nogama, a on je govorio: „O sretni ste vi, moći udovi! Nikada vas niješas toliko ljubio, dok ste bili na tijelu. Vi ste sada Kristovi, i bili su osjećam, da sam ja Kristov.“

UTORAK, 13. siječnja

Sv. Leontije, biskup u Cezareji u Kapadociji

SRJEDA, 14. siječnja

Sv. Hilarije, biskup u Poatjeu (Polići), crkveni učitelj. U progonsku u Frujiji napisao 12 knjiga o Presvetom Trojstvu. Odgojio je svetoga Martina, biskupa (11. XI.). Umro g. 369. – Sv. Feliks, svećenik i mučenik iz Nole († 260).

ČETVRTAK, 15. siječnja

Sv. Pavao, prvi pustinjak, otac i učitelj pustinjaka. Živio 90 godina u pustinji u Egiptu u molitvi i u teškoj pokori. Silika se s gavaronom, koji mu je 60 godina svaki dan donosi polovicu kruha,

VAŽNOST UZORNOG OBITELJSKOG ŽIVOTA U ovome mjesecu stavlja se naša sv. Crkva u blagdanu sv. Iza užor Dijete Isusa sa sv. Josipom i Bl. Dj. Marijom, a na II. nedjelju po Bođejavljenu ističe nam svetost i uzvišenost bračne veze kao temelja obitelji. Uzorne apostolske osnovne su stanjice završna poretku u ljudskom društvu, dok je rastrovranost obiteljskog života uzrok mnogih zala, od kojih boluje zadržnica ljudskog društva. Kamo sreće,

a kad ga je posjetio pustinjak sv. Anton, donio mu cijeli kruh. Umro g. 347. u starosti od 113 godina. Sv. Anton našao je mrtva s uzdignutim rukama prema nebu, kao da molí Njegov je životapis napisao sv. Jeronim – Sv. Mavro, opat, najglasovitiji učenik sv. Bedekija, na koji je nalog kao mladić hodači na vodi spasio sv. Placidu iz nabujalne vode. Umro g. 565. u Francuskoj (Glanfeuill).

PETAK, 16. siječnja

Sv. Marcel, papac i mučenik († 309). Karaksenac djeo da batinatu, a onda uvrstio medju konjušare. Sveti Papa vrsio ovu službu u pokorničkom odijetu sve do smrti. – Sv. Honorat, biskup u Arlesu († 429). Njegovo je geslo bilo: „Svjet prolazi i požuda njegova, a u vječje ostaje onaj, koji vrši Božju volju.“ Odlikovao se velikom ljubavlju prema bližnjemu

SUBOTA, 17. Siječnja

Sv. Anton, opat († 356). Živio u putnjici u Egiptu u oštrom postu i molitvi. Oko njega se skupilo oko 8000 redovnika; i zato se on smatra osnivačem zajedničkoga samostanskoga života. Svojima je govorio: „Sotona se plasi vašega brijanja, posta i dobrovoljnoga siromaštva, vašega milosrđa, vaše ponosnosti, a osobito vašeg ljubavi prema Kristu.“ „Ljubi ponosnost, ona će te čuvati od grijeha!“ Umro je u starosti od 105 godina. Poznat je Antonov križ u obliku velikoga slova T

kad bi se ocevi obitelji ugledali u primjer najuzoritijeg glavara obitelji, brinog i pobojnog sv. Josipa a majke u najsvetiju majku Bl. Dj. Mariju, i napokon djece u najsvetiju: primjer poslušnosti i poštivanja roditelja, kakav je podar Isus Krist u svom skrovitom mlađenackom životu. Cestiti i pobojan život u obitelji tračala je raja na zemlji, dok je rastrovran život već na zemlji sličan pakluku

kad sam ili po svojim svećenicima navješta istine Kristova Evangelijskog svećeniku, kad prikazuje Svetišnjemu za sve svoje biskupijane prešetu žrtvu sv. Mise. Službi pastirsku, kad vodi i upravlja svojim stacionom T. i. vjernicima svoje biskupije i svećenstvom

U katedrali vrši biskup – nadbiskup redovito najvećanje čine svetog bogoslužja, kad n pr sluzi biskupsko – pontifikalnu sv. Misi, kad poduje sakramenat sv. potvrde, kad redi mlade Kristove svećepike, kad posvećuje biskupsku sv. Misu, kad počjevuje sveti sakrament Samo biskup-nadobiskup imade vlasti podjeljivati sakramenat svetog svećeničkog i biskupskog reda. Jedino biskup ima ovlast da pođe na poljoprivdu. Pod okriljem katedrale odgajao se stoljećima svećenički podmladiči, koji Bog odabire i koji žele biskupi. A gdje ih biskup redi? Ovdje u katedrali, a onda u župi, u narodu, da budu dušoborinci i u župi, i vjernici, vjerojatno kapelan.

Sv. Iliju posvećuju biskup svećano u katedrali na Veliki Ćetvrtak, a onda ga mladi svećenici raznose u sve crkvene kotare u sve i najudaljene i najzajtimljive župe. Ona sveta krasna voda, kojom se kršten, kojom su bili kršteni tvorci rođenici i predi, kojom se krste djece i unučad, posvećena je sv. Ilijem, što ga je biskup posvetio u katedrali. Ono sv. ulje, kojim se bilo posvećeno na krštenju, kod sv. potvrde, bilo je također posvećeno u katedrali. I ono sveto ulje – bolesničko –, kojim nam svećenik dolazeći često po zimlji, kliši, bori i snijegu u našu ubogu kućicu, dale posljednju utjehu i lijek čas pred smrt t. j. sakrament posljednje pomazanja. Biskup je posvetio u svojoj crkvi t. j. katedrali.

Sv. Iliju posvećuju biskup svećano u katedrali na Veliki Ćetvrtak, a onda ga mladi svećenici raznose u sve crkvene kotare u sve i najudaljene i najzajtimljive župe. Ona sveta krasna voda, kojom se kršten, kojom su bili kršteni tvorci rođenici i predi, kojom se krste djece i unučad, posvećena je sv. Ilijem, što ga je biskup posvetio u katedrali. I ono sveto ulje – bolesničko –, kojim nam svećenik dolazeći često po zimlji, kliši, bori i snijegu u našu ubogu kućicu, dale posljednju utjehu i lijek čas pred smrt t. j. sakrament posljednje pomazanja. Biskup je posvetio u svojoj crkvi t. j. katedrali.

IZ KRSCANSKOG NAUKA

4. Zlatni putnički štap

Za vrijeme praznika neki je dak došao u očinku kuću. Došao je za Božić. Hoće li on poći na ponocu? Izgubio je vjeru svoje mladosti. Zar je da bi bilo licemjerstvo, ako bi on slavio rođenje Otkupiteljevo, u koju on više ne vjeruje? S druge strane, hoće li spremiti žalost svojim, ako im svojim izostankom pogoduje, kako je njegovo duševno stanje? Kad su zvona puščala na ponocu, pode i on u crkvu i puščala je, kao nekoč, dok je bio dičak, svečane pjesme radosno koliktanje: „U ponoci se Bog rodi. Nebo i zemlji prosvitili! Kao u podne svjetlo bi. Sa svetom Djecom Marijom!“ Vidio je, kako ljudi sjajnih očiju mole. Gledao je, kako njegova matka kleči i moli; sigurno je moliла za nje. Kao da mu se iz srca počeđi dižati sveti vruci žari: „Ah, kad bih da ipak mogao vjerovati! – I gle, od ovoga Božića on je počeđi vjerovati – opet se je osjećao strelnim, kao nekada, kad se i on neviđen dičak toliko radovao da Božić

Na visokoj školi učili su ga protesori, ponosni na svoje znanje, da treba držati za istinu samo ono, što upoznaju sva. Ima razumom ali je on opet znao, da je ljudski razum vrlo ograničen, da je on tek ikrica Božegog beskrnjognog razuma. Na visokoj školi su rekli, da je svjet od vježbe i da čovjek nije drugo nego diječić tva svijeta, a ništa da nije ništa drugo nego vidljivi organ za orijentaciju, da je ona snade u svjetskom zbijavanju; sada je on najnedostojan drugim očima gledao takvu ljudsku mudrost, i sada je njezinih dana opet vido za pojma, koje se mijenjaju, vječnog Stvoritelja i upoznaju, da je duša dah većnoga Božića duha. Na visokoj školi njezina učeli, filozofija čovjeka čini sretnim i zadovoljnim; a sad je on opet osjetio, da od Božića stvoreno ljudsko srce može nadati punčak i mir jedino kod svoga Božića Stvoritelja u radosnom prihvatanju sveđi onoga, što je Bog objavio i što nam po svojoj Crkvi predlaže vjerovati.

Je li ta vjera stvar Božanskog misli, ili je ona plod rada ljudskoga razuma ili je ona plod djelatnosti volje? Odgovor glasi: vjera nije plod isključivo jednog od spomenutih moći. Sve tri moći djeluju zajedno. Hoćeš li se mi se putišti u istraživanje, na kakan način one djeluju zajedno? Ne, ovdje nam je dovoljno znati: ti, koji ovoga časa ovičiš, ti imas milost vjere, ne manjkaš i potrebljeno znanje vjere; ako sada imas i dobar volju da reknesh svoi „da“ na Božiću objavu, tvoga je srca ispunjeno. Tačko je dakle vjera velika milost; ali je ona i velika zasluga. A nevjera je velika nestresa; ona je veliki grijeh.

Bog se ljudima objavio i drio mu last vjere, s jedne strane da ga ljudi i ostaju upoznati za svoga Stvoritelja i Gospodina te Ga dolicim načinom pravoslovju. Bogu na čast cvate cvijeće, pice Mu pjevaju svoje pjesme, zvijezde sjaju na Njegovo čast; no cvijeće i pice i velje loga ne znaju, ali čovjek Ga mora čestiti, svijesno. K tome Bog ne je objavio ljudima i podio je milost vjere, da i njih učini sretnim. Vjera pomaze čovjeku da postigne vječno blagostvo ona je „zlatni putnički štap“ na putu u nebo. U današnje je doba ipak tako prikladno upozoriti na to, da čovjek bez vjere ne može uistinu biti sretan ni na zemlji. Možda je on vesel za neko vrijeme; ali on nije ipšto sretan, ipšto zadovoljan, ipšto duhovno miran. Osobito ne, ako nekreće i bijeda u hvalje ljudske crkve u svoje oštore pandže te ga više ne ispušta.

U predvečer Duhova god 1913. umrla je u Viterbi cistercitska Marija; Bernarda Frey. Na nezin pokop dohrnilo je 50.000 ljudi. Ona je ležala 52 godine hlesna, i tako da je na glavi neprestatno imala obrub kao zavoi, koji je pomjerio remenje bio približno s rizove i ostrom. Za 52 godine! Pa ipak je ova svećica i Viterbi bila uvijek dobro raspoložena, čak sklonu na šalu K njoj su dozilili mnogi patnici i na pogled te patnici crpili utjehu i novu snagu. Tko može pomisliti, da je nešto takova mogće pod nebom bez vjere?

Značajni darovi pobožnih mudraca

U Matejevom evanđelju kazuje se, da su pobožni Mudraci, kad su se došli pokloniti Isusu, domišljaju Njemu također darove: zlato, tamjan i mirhu (mirisavu pomast). Kad istočnjaka je naiđe u davnine bio običaj, a i danas je tako tako, kad se dolazi nekome u pohode, da mu se donese kakav dar. Taj je dar to odličan, što je odličja osoba, kojoj je dar namijenjen. Darovi, što su ih donijeli pobožni Mudraci Isusu, bili su veoma dragoceni i imali su značenje. O značenju tih darova govorite u ranu dobu kršćanstva kršćanski pisci. Tako sv. Irenej, koji je u svojoj miladioti bilo učenik sv. Polikarpa, biskupa u Smirni i učenika sv. Ivana apostola, a od god. 177. biskup u gradu Liounu te je umro mučenjem smrću (god. 202.) za vrijeme progona cara Septimija Severa, kaže o darovima pobožnih Mudraci ovo: Po svojim darovima očitovali su, tko je Onaj, komu će treba pokloniti. Oni su darovali mirhu, jer Je On trebao umrijeti za ljudsku rođu; zlato, jer je On Kralj, čijemu kraljevstvu nema kraja; a tamjan, jer je On Bog. Španjolski svećenik Juvenec (čit. Juvenkus), jedan od prvih kršćanskih pjesnika na zapadu (oko 330.), izrazio je značenje ovih darova u latinskom slobu:

•**Thus, surum, myrrham regique hominique Deoque.**

— Tamjan, zlato, mirhu i Kralju i Čovjeku i Bogu.

SV. GURG Vel. papa (* 604) tumači značenje darova pobožnih Mudraci ovakvo: «Mi Mu darujemo zlato, aki Mu se klanjam kao Kralju svemira; tamjan, aki Mu se klanjam kao pravome Bogu; mirhu, aki vjerujemo u Njegovo istinsku božićnjacu narav, u kojoj je On za nas umro».

U primijenjenom značenju moge se može shvatiti smisao ovih darova također ovakvo: u našem životu darujemo Bogu zlato, aki dajemo milostiju i vršimo djela ljubavi prema bližnjima; tamjan žrtvujemo Bogu u pobožnoj i Božu odanoj molitvi; mirhu žrtvujemo Bogu, aki stoljivo podnosi mošće patnje i vježbamo se u «zauzimanju i odricanju tjelesnih dobara iz ljubavi prema Bogu. U najsjavršenijem smislu žrtvujemo Bogu ove čarobne one duše, koje u život vieri i svetoj ljubavi sasvim oredaju službi Bogu u svetom redovničkom zvanju. Takova duše žrtvuju Bogu zlato odričući se zavjetom srodmštva zemaljske imovine; žrtviju mjomirinski tamjan zavjetom čistoće odričući se svih tjelesnih naslada; žrtviju mirhu, kad se zavjetom poslušnosti odriču svoje volje iz ljubavi prema Bogu, da mu se prinesu kao savršena žrtva nadicima.

Najvažnije je poznavati temelje duhovnoga života. Koji su to temelji, na to su nam odgovorili svojim životom, svojim djelima i svojim spisima mnogobrojni Sveci.

Molim... hvala! Malene riječi, ali dolaze samo iz plemenita srca. Surovo ih sreća ne pozná. I na njih se odaziva samo plemenito srce. Plemenito pak srce da je Božji, sama plemenitost je Božje srce.

Makar koliko razvio čovjek svoje silo i svoju moć, mora ipak priznati na kraju svoju nemoc i slabost, pa i protiv svoje volje. Čovjek mora spoznati da mu životni put vodi uvijek po rubu ponora, da mu je smrt uvijek za petama. Kad su valovi poklapali ladicu, apostoli su vikali: «Izbavi nas, Gospodine, izgibosmo! Znali su se moliti i prije one molobe: «Gospodine, uči nas moliti! Samo je Isus mogao reći: «Bez mena ne možete ništa učiniti». Čovjek molitvom utvrdi put Bogu do svojega srca, a samo Bog može čovjeku doista pomoci!

Ne stavljam na ta dosta molitvi samo

Iz katoličkog svijeta

Svjetska molitvena oktava

U mjesecu siječnju od 18.—25. voj crkvi Kristovoj. Katolička Crkva toplo preporučuje vjernicima, da sudjeluju u ovoj molitvenoj vojni čitavoga kršćanskoga svijeta, jer sjedinjenje u Kristovoj Istri ni u ljubavi može da unešte među svijet pravi mir i zadovoljstvo.

Povratak staroj katoličkoj liturgiji

Protestantski pisac, švicarski pastor Denis de Rougemont započeo je pokret, da se valja vratići k staroj katoličkoj liturgiji. On izričito piše: »Vjerskom revolucijom 16. stoljeća uzbudio je svjet velike društvene i duhovne vrednote, a napose su protestanti mnogo izgubili napuštivši liturgiju i obrede katoličke crkve. Ovaj pokret ima mnogo pristala među mladim protestantima i među protestantskim studen-

tim. Pastor Denis de Rougemont otpuštao je u Ameriku, da onđe među protestantima sabire pristaše za svoj pokret. Nema sumnje, da je Denis de Rougemont na dobron put. Samo je poželjno, da se pravi liturgički život priredi unutarnje vjerskoj osvjeđenoj. Katolička misa pretpostavlja vjero u presvetu Euharistiju. Možda će liturgija ove tražitelje istine dovesti jedino i do toga vjerskog osvjeđenja.

Benediktinski samostan u Chevetogn-u

Nekadanji benediktinski samostan u Amayu (Ametju), koji je od godine 1926. imao samo one benediktince, koji su prihvatali istočni obred, postao je premanjal pa se god. 1939. prešao u Chevetogne (Švetseni) u bliskoj pustinji Namur (Namur). Taj je samostan središte praktičkog i znanstvenog rada za sjedinjenje istočne crkve sa zapadnom. Samostan broji sada 30 članova, a na čelu mu je opat o. Teodor Belpré. Redovnici ulazu velikim brigu u sjaj

istočne liturgije. Usto izdaju znanstveni časopis »Irenikon«, gdje pomirjivim načinom proučavaju i rješavaju istočna pitanja. Časopis je tromedjesci. Usto pridružuju redovnici bogoslovskog tečajeve pod nazivom »Katalički tjedan«, koje pojavljuju i mnogi nekatolici. I u taj se način stari benediktinski red, koji je tako zaslužan za evropsku kulturu, prilagođuje sadanjim potrebama crkve, pa stječe nove zasluge na neuzornoj nivji Gospodnjem.

Nove česke knjige

Nakladni zavod Vyšehrad u Pragu izdao je krasnu knjigu Dr. Josipa Myšljeve pod naslovom »Ikona«. Knjiga je napisana još prije okupacije, ali cenzura nije dozvolila, da bude tiskana, jer je svojim sadržajem davala vjersku umjetnost slavenškog svijeta novi uvid i vježbalo se u »zauzimanju i odricanju tjelesnih dobara iz ljubavi prema Bogu. U najsjavršenijem smislu žrtvujem Bogu ove čarobne one duše, koje u život vieri i svetoj ljubavi sasvim oredaju službi Bogu u svetom redovničkom zvanju. Takova duše žrtvuju Bogu zlato odričući se zavjetom srodmštva zemaljske imovine; žrtviju mjomirinski tamjan zavjetom čistoće odričući se svih tjelesnih naslada; žrtviju mirhu, kad se zavjetom poslušnosti odriču svoje volje iz ljubavi prema Bogu, da mu se prinesu kao savršena žrtva nadicima.

KATOLICI U AMERICI. Sjedinjene Države u Americi zajedno s Aljažkom broj današ 24,402.124 rimokatolika. Posljednje godine bio je pristal pola milijuna. Četiri biskupije broje po milijun vjernika: Chicago, Boston, Brooklyn i New York.

KRŠTENJE ŽIDOVА. Salvatore Attal, profesor povijesti, stupio je nedavno u krilo katoličke Crkve. Pokrštio ga general minorita u Rimu.

KATOLICKI INSTITUT U VRTAČI-SLAVI

Katolički i stari u Vrataslaviji (Poljska) shvatio je potrebe današnjeg katoličkog života u Poljskoj, pa je stao organizirati višu bogoslovsku školu

Varsavu. Ove ikone do sada nisu bile svjetlu poznate. — Nakladni zavod Smrni u Prerovu izdaje je ascetsku knjigu »Isus Krist u meni« od Augustina Aufrera s uvodom o Oldrichu Medu, duhovniku Katoličke akcije. — Nakladni zavod »Velevhrads« u Olomoucu izdaje je nakon duge priprave novi češki prijevod »Sv. Pisma Novoga zavjetja« svećenika Dr. Rudolfa Čola u knjizi od 800 stranica

s dva odjeljivanja: jedno za muškarce, a drugo za žene. Iz te škole imaju izrađene ličnosti, koje će u skladnom razvoju razuma i volje na čvrstim osnovama vjere izgraditi novo kršćansko društvo.

NOVA VLAST SVEĆENIKA. Sveti Stolice je dala svećenicima u duhovnoj pastvi ovlaštenje, da u smrtnoj opasnosti smiju podijeliti svetu Potvrdu onima, koji još nisu primili taj Sakramenat, a vjerojatno ga više primiti ne mogu.

Vjera je promatranje Istine, a Istina je, kad sve promatramo sa željom, da čestimo Boga. (Tissot)

H V A L A

nevoluta, nego i ljubav. Ljubav zaboravlja sebe i želi dobro mužu, čenu, čjetetu, ocu, majci, prijatelju. Tada ljubav molí: »Gospodine, smiluj se omoju, kojega ljubim. Pomozi mu, jer trpi; spasi ga, jer gine!« I ja trpm s njim, jer ga ljubim. Oslobodi ga od zla!«

Ipak je najljepše, kad se oglasi tijelo: »Gospodine, hvala Ti! Slavimo Gospodina, jer je dobar! Tu srce ne traži pomoći ni sebi ni drugomu, tu progovara samo ljubav. Hvala, Hlepa Ti, hvala, hvala Ti, Gospodire! Hvala Ti, jer si dobar, jer nas ljubiš, jer si i nama do ljubavi, daš si nam Ulepji svijet naše duše. Velika su Tvoja dje-

la, puni ih je svemir. Tko će razumjeti Tvoju mudrost, koju si sakrio u kapljici vode? Među svim Tvojim velikim djejima, eto si postavio i mene. I ja sam djeo Tvojih ruku, Tvoje mudrosti, Tvoje ljubavi. Hvala Ti, Oče moj! I zoveš mi se k svojemu stolu, da me obrađuješ onome radošću, u kojoj si sam staren. Vodis mi se za ruke po ovoj tverskoj zemlji u svoj ljepi dom, da ne zapljuam, da se ne spotaknem, da ne zatljutam. Vodis me već toliko godina. I opet smo eto proživjeli jednu takovu godinu. Ti nas niste pustio iz ruke, nego nas pridižeš, kriješ i pokazuješ svoj dom, gdje ćeš nam dati vječni život, usrećiti nas vječnom radošću, oteti nam svaku suzu. Vodis nas vjerno u svoje kraljevstvo, gdje neće biti borbe ni mržnje, bijede ni nevolje. Održi čemo Ti znati reči samo jednu riječ: »Hvala! Tu riječ počinjemo već sada: Hvala!«

PUT K BOGU

J.K. HUYSMANS

Dok jedne zove Istina cijelog života, a oni se ogledaju, možda do smrtnog časa, druge namni znano i dovođeni u krilo Istine, treći imaju tu sreću, da posjeduju dar vjere od djetinstva do smrti. Ima i takvih, koji u sredini života, kako veli Dante, kad je šuma najgušča i najtamnija, nadu puteve Svetih.

Ima i onih, koji kroz umjetnost otkrivaju Stvoriteljevo djelo, pa, obasanje, nastoje same objašnjivati Njegove ljetopise.

Takav je bio i romanopisac Joris-Karl Huysmans. Otac mu je bio slikar. Kad je svršio sve škole, postao je činovnik ministarstva vanjskih poslova Francuske Republike. U svom privatnom životu Huysmans i nije tražio drugoga nešta. Ovakav život nije mu doniošao utjeche. Postao mu je besmislen. U ogavnosti prema svemu, Huysmans je sve svoje duševne moći obrazio na njegovanje same umjetnosti.

Počeo je pisati: Puteve svoje duše osbitio nam je prikazao u svojim dva romanicama: »La bas (Tamo dole)« i »En route (Na putu). Put do obraćenja bio je dug i težak. Huysmans duže prošao je mukotrpne staze kroz povijest i filozofiju, da se oslonio jedino na ljetopisu. Jednoga dana za vrijeme Adventa slušao je koralno pjevanje i iznenadu osjetio u sebi posebno svjetlo. Bilo mu je jasno, koji je put najbolji. Sad je trebalo snage njegovoj duši, da krene tim putem. Pariske crkve Sv. Severina, Sv. Sulpicia i Sv. Gervaisa bile su mjesto, koje je Huysmans hodoočiščio i tražio mira svome nemirnom srcu.

Ljetopis crkvene liturgije toliko je zanimalo njegovo srce, da je smatrao nezbežnjim, da pošada u slobodu Božju. Ipak to još nije bio pravi put, da se duša udigne potpuno svome Bogu.

Zupnik sv. Sulpicia Mugnier (Munj) uputio ga je u trapistički samostan Naše Gospe u Ignu blizu Márne, da se tam pomiri s Bogom. Huysmans je pohodio samostan trapista i provio tamko vrijeme. Tišina prirode, smirenost i izravno osjećanje. Njegove prisutnosti djelovalo je na Huysmansa, da je on smogao toliko snage, da se ispođije. Ovo svoje duševno mučenje, sve svete patnje Huysmans je opisao u likepom romanu »En route (Na putu)«. U licnosti Durtala prikazao je samoga sebe. One stranice, na kojima opisuje borbu Durtala prema samu Isipoviju, doista su klasične. Huysmans je iz svoje dužne i duhovne autobiografije crio svoju umjetničku snagu velikog majstora psihologije.

Preporod poslige svete Isipovije bio je trajan. Huysmans je u svojoj duši proživljavao pravo blistvo kršćanstva i Javno ga isipovjeđao. Kasnije je na putu službu, posvećujući se potpuno prijatuju i nastanju se u benediktinskoj opatiji u Ligugeju. Tu je živio sve do 1903., dok nije opatija bila raspustena, a onda se stalno nastanio u Parizu.

Pred kraj života obolio je od raka, koji mu je cijelo lice uništio. Sve muke, koje će straže bolesti podnijeti je strpljivo i kršćanski. Smatrao je se ne vrijednim, kar i onaj razbojnici s desne strane Proptogata.

Huysmans je izjavljivao, da ga način k vjeri nije dovelo ništa drugo, nego ono lijepo u liturgiji. To je sjaj Istine, kako veli sv. Tomás Akvinski, a s ponuću toga rješja, Huysmans je, kao i toliko drugih, ushvalio zov u upit se na putevima Istine, koju je vjerno isipovjeđao u svojim umjetničkim djelima. Sjaj Istine, bjelesak Istine, otkriva se različito, Huysmans ga je ugledao u sjaju liturgije, u sjaju obreda

**DA LI SI PODMRIO
PREPLATU ZA NAŠ LIST?**